ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ПОЛТАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ректора
Полтавського університету
економіки і торгівлі
№ 17 від 28 травня 2025року
Перший проректор Наталія ПЕДЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Вченої ради
Полтавського університету
економіки і торгівлі
Протокол № 5 від 28 травня 2025 року
Заступник Голови Вченої ради Наталія ПЕДЧЕНКО

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ПОЛТАВСЬКОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ ПОЛТАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Полтава 2025

1. Загальні положення

1.1 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти у Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі (далі- Положення) розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про фахову перевищу освіту».

1.2 Якість фахової передвищої, вищої освіти - це відповідність умов освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам фахової передвищої, вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам зацікавлених сторін і суспільства, яка забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти.

1.3 Внутрішня система забезпечення якості освіти у Коледжі спрямована на вдосконалення всіх напрямів діяльності закладу і включає:

–наявність необхідних ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, наукових, навчально-методичних тощо);

–організацію освітнього процесу, який найбільш адекватно відповідає сучасним тенденціям розвитку національної та світової економіки та освіти;

–контроль освітньої діяльності у Коледжі та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання.

1.4 Система забезпечення Фаховим коледжем якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) включає:

1.4.1 визначення та оприлюднення політики, принципів та процедур забезпечення якості фахової передвищої освіти;

1.4.2 визначення і послідовне дотримання процедур розроблення освітньо-професійних програм (далі - ОПП);

1.4.3 здійснення за участю здобувачів освіти моніторингу та періодичного перегляду ОПП;

1.4.4 забезпечення дотримання вимог правової визначеності, оприлюднення та послідовного дотримання нормативних документів Фахового коледжу;

1.4.5 забезпечення релевантності, надійності, прозорості та об'єктивності оцінювання, що здійснюється у рамках освітнього процесу;

1.4.6 визначення та послідовне дотримання вимог щодо компетентності педагогічних працівників;

1.4.7 забезпечення необхідного фінансування освітньої та викладацької діяльності;

1.4.8 забезпечення збирання, аналізу і використання відповідної інформації для ефективного управління діяльністю Фахового коледжу;

1.4.9 забезпечення публічної, зрозумілої, точної, об'єктивної, своєчасної та легкодоступної інформації про діяльність коледжу та всі ОПП, умови і

процедури присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня вищої освіти чи ступеня фахової передвищої освіти та кваліфікацій;

1.4.10 забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками Фахового коледжу та здобувачами освіти;

1.4. 11періодичне проходження процедури зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;

1.4.12 залучення здобувачів фахової передвищої освіти та роботодавців як повноправних партнерів до процедур і заходів забезпечення якості освіти;

1.4.13 забезпечення дотримання компетентністного та студентоорієнтованого навчання в освітньому процесі;

1.4.14 здійснення інших процедур і заходів, визначених законодавством, установчими документами Фахового коледжу або відповідно до них.

1.5.Інституційна модель внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти Коледжу побудована з п’яти рівнів, між якими розподіляються повноваження і обов’язки щодо виконання окремих функцій відповідних процедур і завдань, а саме:

− Перший рівень – здобувачі освіти та їх ініціативні групи. Функції та повноваження полягають у безпосередній участі в освітньому процесі та оцінці освітнього середовища Коледжу з позицій можливості всебічного розвитку особистості та набуття програмних результатів навчання.

− Другий рівень – циклові комісії, гаранти освітніх програм, Програмні ради, керівники груп забезпечення та групи забезпечення. Функції та повноваження полягають у навчально-методичному забезпеченні освітнього процесу, поточному моніторингу якості освіти, освітньої діяльності та безпосередньої реалізації освітніх програм, поточного моніторингу.

− Третій рівень – структурні підрозділи Коледжу, які задіяні в освітньому процесі (відділення, методичний кабінет, органи студентського самоврядування, стейкхолдери). Функції та повноваження полягають у реалізації освітнього процесу за відповідними освітніми програмами, щорічного моніторингу якості освіти, освітньої діяльності та освітньопрофесійних програм до потреб галузевого ринку праці.

− Четвертий рівень – структурні підрозділи Коледжу, що залучені до реалізації заходів із забезпечення якості освіти (Адміністративна рада, психологічна служба, підрозділ з працевлаштування) та відповідають за внутрішню систему якості освіти (Центр забезпечення якості освіти, методичний кабінет, Комісія з етики та академічної доброчесності,). Функції та повноваження полягають у розробленні, апробації, моніторингу академічної політики, документів, процедур, проектів щодо якості освіти.

− П’ятий рівень – директор Коледжу, Адміністративна рада, Педагогічна рада, Студентська рада. Функції та повноваження полягають у прийнятті управлінських рішень щодо забезпечення та підвищення якості освітньої діяльності та якості освіти, розробленні стратегії, політики та процедур забезпечення якості освітніх програм, що реалізуються у Коледжі.

2. Політика , принципи та процедури забезпечення якості освіти

2.1 Головним пріоритетом діяльності Коледжу є гарантія якості освіти та освітньої діяльності на засадах автономії, академічної мобільності, публічності, дотримання студентоорієнтованого навчання, академічної доброчесності відповідно до Стратегії розвитку Коледжу.

2.2 Політика забезпечення якості освіти Коледжу реалізується через залучення внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів до організації освітнього процесу, ефективного управління освітньо-професійними програмами та іншою діяльністю Коледжу.

2.3. Забезпечення якості освіти є невід'ємною складовою системи управління якістю освітньої діяльності у Коледжі, яка передбачає поетапний моніторинг і аналіз виконання заходів щодо її забезпечення.

2.4 Показниками якості освітньої діяльності Коледжу є:

2.4.1. якість змісту освіти (відповідність змісту освіти вимогам роботодавців та запитам здобувачів);

2.4.2. якість освітніх (освітньо-професійних) програм за спеціальностями (відповідність стандартам освіти та Національній рамці кваліфікацій);

2.4.3. якість освітнього процесу (якість викладання за об'єктивними критеріями; ефективність методів і технологій навчання; валідність і прозорість засобів діагностики, об'єктивність оцінювання навчальних досягнень здобувачів; рівень менеджменту якості освітнього процесу);

2.4.4. якість учасників освітнього процесу (рівень базової підготовки першокурсників; мотиваційні чинники здобувачів освіти; результативність участі студентів у студентських олімпіадах, конкурсах, конференціях тощо; рівень відрахування студентів; рівень професійної активності педагогічних працівників; ефективність стажування та підвищення кваліфікації; об'єктивність показників результативності системи рейтингування викладачів і студентів; рівень ефективності системи запобігання та виявлення академічного плагіату у роботах здобувачів освіти та педагогічних (науково-педагогічних) працівників; рівень залучення до освітнього процесу фахівців виробництва та бізнесу);

2.4.5. якість ресурсного забезпечення (рівень інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу; упровадження новітніх інформаційно-телекомунікаційних технологій; розвиток комп'ютерних мереж; достатність аудиторного фонду та його оснащення; характеристика бібліотечного фонду; показники реконструкції, капітального і поточного ремонту, основного фонду гуртожитку; якість академічної підтримки здобувачів; якість умов харчування; якість інфраструктури дозвілля, занять спортом);

2.4.6. якість результатів навчання (якість професійної компетентності та освіченості здобувачів; рівень задоволеності випускників; позитивний рейтинг роботодавців; рівень працевлаштування випускників);

2.4.7. динаміка якості (новації в організації освітнього процесу; характер та ефективність взаємодії з роботодавцями; якість зв'язку науково-дослідницької роботи, навчання і викладання; якість умов для особистісного розвитку учасників освітнього процесу; динаміка навчальних досягнень здобувачів освіти; визнання досягнень педагогічного колективу (майстерність, фахові якості, відданість справі); динаміка участі у проектуванні та реалізації освітнього процесу здобувачів, фахівців-практиків і роботодавців); ресурсна підтримка розвитку системи студентського самоврядування та наукових товариств студентів (студентських гуртків); рівень відкритості та підзвітності процесів забезпечення якості).

2.5 Внутрішня система забезпечення якості регламентує здійснення відповідних процедур щодо забезпечення якості освітньої діяльності відповідно до визначених принципів:

− публічності (прозорості), що полягає у всебічному висвітленні інформації для всіх стейкхолдерів освітнього процесу щодо діяльності Коледжу, його структури та обсягу освітньої й професійної підготовки фахівців, зокрема, пропонованих освітніх (освітньо-професійних програм), очікуваних результатів та критеріїв відбору щодо їх виконання, кваліфікацій, кількісну та якісну характеристику викладацького складу, процедури навчання й оцінювання тощо;

− орієнтації на споживача, що узагальнює аналіз поточних та майбутніх потреб споживачів освітніх послуг, задоволення цих вимог у повному обсязі;

− гнучкості та адаптивності, що передбачає можливість динамічних і своєчасних змін навчально-методичної бази, технологій навчання відповідно до світових тенденцій розвитку освіти і науки, а також адаптації до потреб сучасного ринку праці;

− інтегративності передбачає забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, методичної, наукової та інноваційної складових діяльності, а також урахування міждисциплінарних зв’язків у змісті та структурі навчальних курсів.

− академічної доброчесності, що передбачає дотримання всіма учасниками освітнього процесу норм академічної етики, морально-етичних норм, корпоративних правил та ціннісних орієнтирів;

− лідерства, що передбачає встановлення цілей та забезпечення єдності колективу у їх досягненні на всіх рівнях, здійснення підтримки й управління, а також взяття на себе відповідальності за оптимізацію та системне удосконалення

керівних процесів, задіюючи, скеровуючи та заохочуючи персонал щодо власного внеску у результативність системи управління якістю;

− інтеграції з ринком праці передбачає вирішення кадрових, соціальноекономічних та регіональних проблем, розвиток і модернізацію системи підготовки фахівців, пошук нових технологій інтеграції Фахового коледжу і підприємств;

− об'єктивності, достовірності, повноти та системності подання інформації про результати контрольно-аналітичної діяльності;

− планомірності, відкритості та прозорості процедур проведення контролю;

− єдності вимог при діагностиці знань, умінь, навичок та інших компетенцій здобувачів освіти;

− доступності інформації про результати контролю для всіх зацікавлених сторін;

− конкурентності, що реалізується в системі забезпечення якості шляхом оцінювання потенціалу та рівня роботи структурних підрозділів Коледжу (відділень, кафедри, циклових комісій, бібліотеки, методичного кабінету та інших) з метою стимулювання їх до підвищення якості роботи за основними напрямами діяльності;

2.6 Управління якістю освітньої діяльності у Коледжі здійснюється шляхом реалізації відповідних заходів та передбачає широкий спектр внутрішніх процедур, серед яких:

- застосування ефективних механізмів розробки, затвердження, періодичного перегляду та моніторингу освітньо-професійних програм

- дотримання принципів студентоорієнтованого навчання;

- забезпечення прозорості та об'єктивності оцінювання здобувачів освіти;

- дотримання вимог кадрового забезпечення, безперервного професійного розвитку та підвищення кваліфікації педагогічних (науковопедагогічних працівників);

- облік наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; - наявність функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в працях працівників і здобувачів освіти;

- застосування інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

- забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми, рівні освіти та кваліфікації;

- застосування зрозумілих механізмів і процедур прийому на навчання, визнання результатів навчання та здобутих кваліфікацій;

- забезпечення інтегративного поєднання освіти, науки та інновацій;

- здійснення постійного аналізу якості діяльності шляхом рейтингування, проведення внутрішніх та зовнішніх аудитів;

- організаційне забезпечення документованих процедур;

- аналіз відповідності системи внутрішнього забезпечення якості вимогам системи зовнішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.

2.7. План проведення заходів внутрішнього контролю із забезпечення якості освіти розроблюється щорічно, входить до переліку документів щорічного Плану роботи Коледжу, що затверджується директором коледжу перед початком навчального року.

3. Планування освітньої діяльності: розробка, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітньо-професійних програм

3.1 Механізм розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм регулюється «Положенням про освітньо-професійну програму».

3.2. ОПП містить: вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою; зміст підготовки студентів, сформульований у термінах результатів навчання; обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти; перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їх виконання; вимоги професійних стандартів (за наявності); форми атестації студентів; вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти; перелік компетентностей випускника.

3.3. Структура ОПП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір студентами освітніх компонентів (навчальних дисциплін) в обсязі, передбаченому законодавством.

3.4. Коледж розробляє освітньо-професійні програми (далі – ОПП) на підставі стандартів фахової передвищої освіти за відповідними галузями знань, спеціальностями для різних форм здобуття освіти з формулюванням очікуваних результатів навчання (компетентностей), з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

3.5. За відсутності затвердженого стандарту фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю програмні результати навчання мають відповідати

вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

3.6. Розроблена ОПП розглядається на засіданні випускової циклової комісії, ухвалюється педагогічною радою Коледжу, погоджується директором Коледжу, схвалюється на засіданні Вченої ради Полтавського університету економіки і торгівлі (далі – Університет) та затверджується ректором Університету.

3.7. ОПП застосовується для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності Коледжу.

3.8. Коледж оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітньо-професійну програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

3.9. Коледж на підставі відповідної ОПП розробляє навчальний план, який визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення студентом програмних результатів навчання.

3.10. Навчальний план розробляється на весь нормативний термін навчання робочими групами, до складу яких входять члени робочих груп освітньо-професійних програм, завідувач відділення, голови та провідні фахівці випускових циклових комісій.

3.11. Розроблений навчальний план розглядається на засіданні випускової циклової комісії, ухвалюється педагогічною радою Коледжу, погоджується директором Коледжу та деканом відповідного факультету Університету, схвалюється на засіданні Вченої ради та затверджується ректором Університету.

3.12. Робочі навчальні плани складаються щорічно на наступний навчальний рік з метою завчасного планування і внесення змін на виконання наказів та розпоряджень МОН України та рішень педагогічної ради Коледжу. Робочі навчальні плани розроблюються окремо для кожної спеціальності, навчального курсу, форми здобуття освіти та терміну навчання (не пізніше ніж за 2 місяці до початку навчального року) та затверджуються директором Коледжу.

3.13. Задля реалізації індивідуальної освітньої траєкторії як персонального шляху реалізації особистісного потенціалу студента, для кожного студента розробляється індивідуальний навчальний план (далі – ІНП), який визначає послідовність, форму і темп засвоєння освітніх компонентів освітньо-професійної програми.

3.14. Порядок формування та ведення ІНП визначений у Положенні про індивідуальний навчальний план студента у Коледжі.

3.15. ІНП формується з урахуванням здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду студента. Він складається на підставі навчального плану на кожний навчальний рік і включає всі обов'язкові навчальні дисципліни та частину вибіркових навчальних дисциплін, обраних студентом з урахуванням структурно-логічної схеми підготовки, затверджується завідувачем відділення.

3.16. Формування вибіркової складової ІНП «за вибором студента» здійснюється у відповідності до Положення про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін студентами Коледжу.

3.17. Контроль за виконанням ІНП студента здійснюється завідувачем відділення.

3.18. За кожним освітнім компонентом розробляється робоча програма навчальної дисципліни/предмету, яка є нормативним документом Коледжу та містить: опис навчальної дисципліни; мета навчальної дисципліни, передумови для вивчення навчальної дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше); очікувані результати навчання; критерії оцінювання результатів навчання; засоби оцінювання; програма навчальної дисципліни; структура навчальної дисципліни; теми семінарських (практичних, лабораторних) занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання; інструменти, обладнання та програмне забезпечення; заняття, що підлягають оцінюванню; рекомендована джерела інформації (література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті)). Робоча програма навчальної дисципліни/предмету розробляється викладачем (групою викладачів) Коледжу, на якого (яких) покладено функції викладання навчальної дисципліни/предмету, розглядаються на засіданні циклової комісії, за якою закріплено навчальну дисципліну/предмет, схвалюються методичною радою та затверджуються заступником директора з навчальної роботи.

3.19. Перегляд ОПП (як правило щороку) відбувається за результатами моніторингового аналізу, який передбачає зворотній зв’язок з педагогічними працівниками, студентами, випускниками, роботодавцями та врахування потреб галузі й суспільства.

3.20. Роботодавці та студенти (безпосередньо та через органи студентського самоврядування) залучаються до процесу періодичного перегляду ОПП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція роботодавців та студентів береться до уваги під час перегляду ОПП.

3.21. Основними завданнями моніторингового аналізу ОПП є:

− створення єдиної системи діагностики та оцінки якості ОПП;

− самооцінка ефективності ОПП щодо забезпечення якості освіти;

− розробка системи критеріїв і показників оцінювання якості ОПП та запровадження єдиних підходів до її вимірювання.

3.22. Джерелами інформації моніторингового аналізу ОПП є:

− матеріали акредитації;

− матеріали зовнішнього контролю;

− результати педагогічного контролю;

− результати адміністративного контролю;

− звіти циклових комісій, відділень;

− аналітичні записки, відгуки заінтересованих сторін та зовнішніх експертів, роботодавців, громадськості.

3.23. Відповідальні за розробку, виконання й моніторинговий аналіз ОПП: циклові комісії, завідувачі відділень, навчально-методичний кабінет, заступник директора з навчальної роботи, які досліджують рівень оновлення програм, рівень участі роботодавців, задоволеність студентів (випускників), що сприяє постійному удосконаленню ОПП та забезпеченню якості освітньої діяльності за цією програмою.

3.24. Критеріями якісного планування освітньої діяльності є дотримання учасниками освітнього процесу «Положення про освітньо-професійну програму», врахування системних і суттєвих пропозицій всіх заінтересованих сторін, корекція недоліків і впровадження позитивних практик для забезпечення стабільного рівня попиту з боку абітурієнтів та індексу працевлаштування випускників за відповідною ОПП.